

Ohje: Avustukset vesien- ja merenhoidon sekä vesistö- ja kalataloustoimenpiteiden toteuttamiseen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY-keskus) myöntävät valtionavustuksia vesistön ja vesiympäristön käyttöä ja tilaa parantavien hankkeiden toteuttamiseen. Avustukset ovat harkinnanvaraisia ja myönnetään maa- ja metsätalousministeriön sekä ympäristöministeriön ELY-keskuksille osoittamien määrärahojen puitteissa. Avustusten myöntämisessä noudatetaan valtionavustuslakia (688/2001). Yksityiskohtaisemmin avustusperusteet on kuvattu valtioneuvoston asetuksessa vesistön ja vesiympäristön käyttöä ja tilaa parantavien hankkeiden avustamisesta (714/2015). Asetuksen tavoitteena on tukea erityisesti sellaisia hankkeita, jotka edistävät useampaa kuin yhtä vesien- ja merenhoitosuunnitelmien tavoitetta.

Avustamisen yleisenä edellytyksenä on, että hankkeen kustannukset ovat kohtuulliset sillä saavutettaviin hyötyihin verrattuna. Lisäksi avustuksen saajan on kyettävä luotettavasti valvomaan avustuksen käyttöä, vastaamaan hankkeen toteuttamisesta ja toteutuksen jälkeisistä velvoitteista sekä huolehtimaan hankkeella saatavan hyödyn säilymisestä. Avustuksen saamiseksi hakijan tulee yleensä olla esimerkiksi rekisteröitynyt yhdistys, vesialueen osakaskunta, kalatalousalue, vesilain mukainen yhteisö, kunta tai yritys.

Ennen hakemista hakijalla tulee olla tiedossa hankkeen sijainti, tavoitteet, aikataulu, kustannukset ja muu rahoitus sekä mahdollisimman tarkka suunnitelma hankkeen toteuttamiseksi. Alueellisesta ELY-keskuksesta on hyvä kysyä neuvoa hankkeen suunnitteluun ja avustuksen hakemiseen.

Avustuksen hakemisesta, myöntämisestä ja maksamisesta yleisesti

- Avustushakemus on toimitettava ELY-keskukselle ennen kuin aloitetaan ne toimenpiteet, joiden toteuttamiseen avustusta haetaan.
- Harkinnanvaraisia valtionavustuksia koskevia ohjeita ja hakulomakkeita on ELY-keskusten verkkosivuilla: (www.ely-keskus.fi > Palvelut > Rahoitus, avustukset ja korvaukset).
- Avustushakemus ELY-keskukselle on suositeltavaa toimittaa ensisijaisesti sähköisen asiointipalvelun kautta. Verkkosivulla on myös tulostettava hakulomake. Sähköisen haun sijasta avustushakemuksen liitteineen voi toimittaa ELY-keskuksen kirjaamoon joko sähköpostilla, postittamalla tai tuomalla kirjaamoon. ELY-keskusten aukioloajat ja kirjaamojen yhteystiedot löytyvät hakeutumalla ELY-keskusten verkkosivujen (www.ely-keskus.fi) kautta asianomaisen ELY-keskuksen sivulle.
- Avustusmäärään vaikuttavat hankkeella saavutettavat hyödyt, hankkeen kokonaiskustannukset, hankkeen muut avustukset ja käytettävissä olevat määrärahat.
- Jos hakija on arvonlisäverovelvollinen, avustusta ei myönnetä kustannusten arvonlisäveron osuudesta.
- Avustus maksetaan toteutuneiden kustannusten perusteella jälkikäteen. Ohjeita maksatukseen ja maksatuksessa tarvittavat lomakkeet löytyvät sivulta: www.keha-keskus.fi/yhteystiedot/hae-maksatusta/ymparisto/

Ohjeita avustushakemuksen täyttämiseen

Valitse hakulomakkeessa se ELY-keskus (Virasto), jonka toimialueella toimenpiteet toteutetaan. Vesien- ja merenhoitoa, vesistöjen käyttöä ja tulvariskien hallintaa koskevat avustushakemukset tulee toimittaa sille ELY-keskukselle, jonka alueella hankekohte sijaitsee. Jos haet avustusta uuteen hankkeeseen tai hakemus koskee uutta toimenpidettä hankkeessa, jolle on jo aiemmin myönnetty avustus, niin hakemus on luonteeltaan uusi hakemus. Mikäli haet muutosta aikaisempaan

avustuspäätökseen, tee muutoshakemus. Ilmoita mihin tarkoitukseen avustus haetaan. Täytä hakijaa, yhteyshenkilöä, hanketta, toimenpiteitä ja niiden rahoitussuunnitelmaa koskevat kohdat. Seuraavaksi esitetään tarkentavia ohjeita eräiden avustushakemuslomakkeen kohtien täyttämiseksi.

Mihin tarkoitukseen avustusta haetaan?

Valtioneuvoston asetuksen (714/2015) 4 §:ssä on säädetty, minkälaisia tarkoituksia vesiympäristön käyttöä ja tilaa parantavilla hankkeilla on oltava.

Avustus vesien- ja merenhoidon toimenpiteisiin

Avustusta voidaan myöntää esimerkiksi rehevien järvien ja merenlahtien tilaa parantaviin sekä lajien säilymisen ja monimuotoisuuden kannalta tärkeiden vesien kunnostushankkeisiin. Näiden hankkeiden on edistettävä vesien- ja merenhoitosuunnitelmien tavoitteita.

Avustus vesistötoimenpiteiden toteuttamiseen

Tukea voidaan myöntää mm. hankkeille, jotka edistävät vesistöjen monipuolista käyttöä tai vähentävät tulva- ja kuivuusriskejä. Tulvariskien hallintahankkeiden tulee olla tulvariskienhallintasuunnitelmien mukaisia.

Kalataloudelliset kunnostukset

Avustusta kalataloustoimenpiteiden toteuttamiseen (kalataloudelliset kunnostusavustukset) voidaan myöntää mm. uhanalaisten tai vaarantuneiden kalakantojen luontaista lisääntymistä ja vaellusmahdollisuutta parantaviin vesien kunnostushankkeisiin. Kalataloudellista kunnostusavustusta haetaan kunkin alueen kalatalousviranomaiselta:

- Lapin ELY-keskukseen tulee toimittaa Lapin, Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntien alueilla toteutettavien hankkeiden kalataloudellisten kunnostusten avustushakemukset.
- Pohjois-Savon ELY-keskukseen tulee toimittaa Pohjois-Savon, Etelä-Savon, Kanta-Hämeen, Päijät-Hämeen, Pirkanmaan, Keski-Suomen ja Pohjois-Karjalan maakuntien alueilla toteutettavien hankkeiden avustushakemukset.
- Varsinais-Suomen ELY-keskukseen tulee toimittaa Kaakkois-Suomen, Uudenmaan, Varsinais-Suomen, Satakunnan, Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan maakuntien alueilla toteutettavien hankkeiden avustushakemukset.

Kuvaus toimenpiteistä, joihin haetaan avustusta

Tässä kerrotaan tiiviisti mihin avustus on tarkoitus käyttää.

Toimenpiteiden hyödyt

Tässä kerrotaan mitä hyötyä toimenpiteistä on esimerkiksi rantakiinteistöille, maanviljelylle, ihmisille, luonnolle, maisemalle, kalakannoille, kalastukselle tai muulle virkistyskäytölle tai mitä toimenpiteillä tavoitellaan.

Arvio toimenpiteiden hyödynsaajista (lukumäärä).

Kustannusten arvonlisävero

Jos hakijayhteisö on arvonlisäverovelvollinen, arvonlisävero ei jää hakijan lopulliseksi kustannukseksi, jolloin avustusta ei myönnetä kustannusten arvonlisäveron osuudesta. Hakijan on hyvä toimittaa selvitys arvonlisäverovelvollisuudesta hakemuksen mukana.

Vastikkeeton työ

Vesien tilaa parantavissa hankkeissa ja vesistöissä kokonaiskustannuksiin voi sisältyä vastikkeettoman työn (talkootyön) arvo, jos hakijayhteisöllä on jäsenkunnassaan hankkeessa tarvittavaa osaamista. Talkootyön tarve ja sen määrä hankkeessa tulee perustella hankehakemuksessa.

Vastikkeetta tehtävän henkilötyön sekä traktori- tai pienen moottorikäyttöisen konetyön ohjeellinen arvo määritellään alla olevan taulukon mukaisesti. Pienellä moottorikäyttöisellä työkoneella tarkoitetaan esimerkiksi mönkijää, moottorikelkkaa, niittokonetta tai moottorivenettä.

Mikäli koneen käytön arvo on huomioitu vastikkeettomana työnä, polttoainekustannuksia ei voida erikseen hyväksyä avustuskelpoisiksi kuluiksi.

Henkilötyö	20 €/hlö/tunti
Traktoriyö	40 €/käyttötunti (henkilötyön lisäksi)
Pieni moottorikäyttöinen työkone	10 €/käyttötunti (henkilötyön lisäksi)

Toimenpiteillä saatavan hyödyn ylläpitäminen

Tässä kerrotaan, miten aiotaan säilyttää toimenpiteillä saatava hyöty.

Liitteet

Hankkeen avustushakemuksessa tai sen liitteenä on esitettävä toimenpidettä varten laadittu suunnitelma eriteltynä kustannusarvioineen, rahoitus suunnitelmineen ja toteuttamisaikatauluineen sekä tarpeelliset selvitykset tuen myöntämisen edellytysten arvioimiseksi. Mikäli kyseessä on hanke, joka kestää usean vuoden ajan, kustannukset tulee eritellä vuosittain. Liitteessä voidaan esimerkiksi esittää hakemuslomaketta tarkemmin hankkeen toteutusta ja toimenpiteiden hyötyjä.

Myös kartta toimenpiteiden sijainnista on tarpeellista esittää. Hakemukseen voi liittää myös esimerkiksi toimenpiteitä tarkentavia raportteja ja selvityksiä. Hakemukseen on liitettävä kopiot hankkeen toimenpiteiden tarvitsemista luvista ja suostumuksista sekä selvitys siitä, mitä lupia ja suostumuksia aiotaan hankkia. Yhdistyksen / yhteisön allekirjoitusoikeudet on todennettava, milloin hakija ei käytä sähköistä asiointitiliä.